

Det blåste hårt när Jonas Bonnedahl försökte plåta sandsnäppan med sin stillbildskamera. Långa slutartider ledde till rörelseoskärpa i den vibrerande tuben. Hade jag haft videokameran med mig hade jag säkert fått bättre bilder, säger han. Som dokumentation av första fyndet kommer dock bilden att bli klassisk.

Foto: Jonas Bonnedahl

Öland smällde till med ännu en ny vadarart – sandsnäppa!

MEGA-ARTER

En ny vadarart varje sommarmånad. Det blev facit för Öland. Hudsonspov i juni, sibirisk gråsnäppa i juli och sandsnäppa i augusti.

Det var den 22 augusti som **Jonas Bonnedahl** upptäckte sandsnäppan på långt håll när han tillsammans med **Björn Olsen, Johan Stedt** och **Ida Laudon** räknade vadare vid Norrvik i Ottenby.

– Redan vid första anblicken tänkte jag sandsnäppa och när vi kunde studera detalj för detalj kunde vi till sist utsluta småsnäppa. Simhuden mellan tårna såg vi bara som hastigast.

– Det var svårjobb. Det blåste hårt och fågeln var orolig och flög då och då upp och efter att ha studerat den länge tappade vi bort den.

Övrig stationspersonal tillkallades som förstärkning och eftersök pågick i ett par timmar.

Då hittade **Gabriel Norevik** och **Ida Laudon** sandsnäppan igen vid södra Norrvik och hade den både nära och bra i ungefär 45 minuter. De såg tillsammans med fyra andra från stationen bl a simhuden bra när fågeln stod på en sten. Även näbbens "droppe" sågs tydligt. Artbestämningen var 100 procent säker och upptäckten gick ut på RIX-larm.

För övriga skådarsverige blev upptäckten både ett glatt och surt besked. Det rädde fortfarande beträdnadsförbud på Schäferängarna och alla var hänvisade till plattformen utanför Södra Lunden. På det avståndet innebar det att fågeln enbart med fantasi gick att bestämma.

Sandsnäppan var med stor sannolikhet kvar även dagen efter. Ett 40-tal skådare som stod på plattformen under morgonen och förmiddagen kunde på långt håll studera en liten *Calidris* där karaktärerna – så gott de gick att se på det långa avståndet –

stämde med den aktuella fågeln. En del av skådarna ansåg sig se så många karaktärer att det räckte för en säker artbestämning medan andra valde att inte kryssa den.

Tre dagar senare genomförde stationspersonalen en ny vadarräkning, men då kunde sandsnäppan inte återfinnas.

Kommentar: Det här var Jonas Bonnedahls andra upptäckt av en ny Sverigeart. Den 22 maj 1994 upptäckte han taggstjärtseglaren vid Rotnäsudden utanför Umeå.

Två prärielöpare

Med tanke på hur pass få individer som ses under sträcket i USA och att arten – som häckar i nordligaste Kanada och Alaska kraftigt gått tillbaka – är det märkligt att så många fynd av prärielöpare observeras i Europa.

Under hösten har vi i Sverige gästats av två prärielöpare – en på Måkläppen, Falsterbo, den 19-22 september och en vid Sibyllas, Ottenby, den 27 september. Den senare återupptäcktes mellan Össby och "Dåliga dungen" den 29 september och var kvar till den 12 oktober.

Gråsångaren vid Segerstad fyr.

Foto: Christian Cederroth/Cecilia Johansson

Två gråsångare

När **Christian Cederroth** den 28 september spanade ut över havet vid Segerstad fyr såg han en ljus sångare komma insträckande. När den landade bland mällorna på stranden kunde han konstatera att det var en gråsångare! I tre dygn höll den till på i stort sett samma lilla område till glädje för runt 100 andra skådare.

Fågeln hade en mörk fläck på kroppen. **Björn Olsen** som forskar i just fästingar och fågelrelaterade smittorisker tillkallades. Kunde här finnas en intressant asiatisk fästing? Fågeln fångades – och ringmärktes samtidigt – men fläcken visade sig vara smuts i fjäderdräkten.

Den 29 september ringmärktes också en gråsångare på Haparanda Sandskär i Norrbotten.

Bronsibis – ny art för Värmland

Den 2 juni hittade han en blåkråka vid Kilsviken. Nu har **Birger Gustafsson** slagit till igen. På folkomröstningsdagen den 14 september upptäckte han

Bronsibis över Kilsviken. Foto: Dan Mangsbo

en bronsibis på samma lokal. Ny art för Värmland. Fågeln – sannolikt samma som sågs vid Oset i Närke några dagar tidigare – var kvar till åtminstone den 7 oktober.

Ökenstenskivta i Halland

Foto: Lasse Olsson

Den 9 november upptäckte **Stefan Bengtsson** en ökenstenskivta vid Lisereds skär i Halland. Det innebar samtidigt att vi i år fick full pott när det gäller stenskvättor i landet.

45 vadararter på Öland

Med tre för Sverige nya vadare har Öland i år slagit totalrekordet i antalet vadararter under ett och samma år.

Det har **Anders Waldenström** räknat fram.

Förutom hudsonspov, sibirisk gråsnäppa och sandsnäppa kunde "trivialiteter" som prärielöpare, styllöpare, ökenpipare, amerikansk och sibirisk tundrapipare, vitgumpsnäppa, tussnäppa och svartbent strandpipare läggas till listan som slutade på hela 45 vadararter.

Vitögdykand på Gotland

Den 23 september upptäckte **Tuomo Kolehmäinen** en ung vitögdykand – ny art för Gotland – i gamla hamnen vid Vändburg på södra delen av ön. För två år sedan hittade han en isabellatornskata på samma lokal!

Anden sågs åtminstone fram till den 12 oktober.

Juvenil vitögdykand. Foto: Tommy Lindberg

130 fynd i Europa

Sandsnäppa var en av de mest förutsägbara nya Sverigearterna. Det finns drygt 130 fynd i Europa, varav hela 114 i Storbritannien. Fyra fynd har gjorts i vårt västra grannland Norge (ett så sent som i juli i fjol), tre på Island och ett i Danmark.

1K sandsnäppa, Azorerne september.

Foto: Seppo Haavisto

Gammal sandsnäppa i sommardräkt. Cambridge Bay, Kanada, juni.

Foto: Ola Bondesson

Stäpphök, Falsterbo den 17 september.
Foto: Tommy Flies

Stäpphökshöst

Åter har vi fått uppleva en magnifik stäpphökshöst. Om vi har räknat rätt har det t o m den 12 oktober setts minst 46 individer i åtta landskap, nästan alla 1K-fåglar. Adulta hannar har dock setts i Värmland, Halland, Öland, Skåne och Östergötland. En långstannande 1K-fågel uppehöll sig i Mönarp, Västergötland mellan den 29 augusti och 8 september. En 2K-hane var stationär vid Fridene i samma landskap den 12-13 september.

Årets första Foto: Lars Edenius

Influx av små gröna

Årets första taigasångare upptäcktes på Stora Fjäderågg i Västerbotten redan den 6 september. Det var upptakten på ett kraftigt inflöde av taigasångare i övriga Sverige under september och oktober. Det har även varit ovanligt gott om kungsfågelsångare. De kom igång på allvar under början av oktober.

Hela tolv bergstaigasångare har också observerats under senare delen av perioden. Fem på Öland, en på Gotland, en på Haparanda Sandskår, tre i Skåne och två på Utlängan i Blekinge. Landskapet fick sitt andra fynd när **Lars-Gunnar Lundquist** (vem annars?) upptäckte bergstaigan vid Fyrudden den 23 oktober när han letade efter en taigasångare och en kungsfågelsångare han sett dagarna före. Ett par dagar senare upptäckte han en ny individ på samma plats.

Bergstaiga. Foto: Lars-Gunnar Lundquist

Den ringmärkta fältsångaren visas upp vid Falsterbo på förmiddagen den 12 september.
Foto: Mattias Persson

Fältsångare vid Falsterbo

Som den minnesgode säkert kommer ihåg flaggade vi redan i förra numret för fältsångare som en av höstens mega-arter. Hur rätt hade vi inte när det till och med dök upp två...

På förmiddagen den 12 september fångades och ringmärktes en 2k fältsångare vid Flommen i Falsterbo. Det var en hel del att ringmärka den här dagen och några guidningar vilket innebar att stationspersonalen inte kunde arrangera någon organiserad visning. Bara de som var på plats fick se fågeln i handen. Den släpptes sedan i den sydvästligaste delen av vassen i Flommen, ca 500 meter nordost om fyren. Det var här som **Magnus Ullman** och **David Erterius** återupptäckte fågeln vid 13.30-tiden.

När de första dragspörrarna anlände en halvtimme senare började de vid brottsplatsen, det numera kända "utslag 13" på golfbanan.

– Därefter startade **Micke Rosén**, **Pierre Unge** och **Patrik Söderberg** manglingen i området, berättar **Richard Ek**.

Men trots intensivt sökande och och flera vändor i området tog det en dryg timme innan Micke Rosén återupptäckte fågeln drygt 100 m norr om utslagsplatsen.

– Här sågs fågeln fint under en kort stund på mindre än 10 meters avstånd. När resten av skådarna anlände på "upptäcktsignalen" sågs den under några korta moment fint på något längre avstånd, påpekar Richard.

Efterlängtat repris. Foto: Mattias Persson

Därefter var fågeln försvunnen igen, men några skådare lyckades återse den innan det blev mörkt.

Kommentar: Det här var det 18:e fyndet i landet och det 6:e för Skåne, varav 5 från Falsterbo. Före årets fynd var det bara 161 C3-skådare som hade fältsångare på sin Sverigelista. Idag har det fyllts på med ytterligare ca 30.

...och i Nyköping

Den fältsångare som **Ulf Widemo** fångade och ringmärkte i Nyköping tidigt på morgonen den 8 september kom till C3-skådarnas kännedom först på kvällen. Ett par timmars eftersök i det stora vassområdet vid Brandholmen gav inget resultat. Inte heller påföljande morgons försök med både nät och bandspelare.

Intensiv spaning vid Flommen efter den släppta fältsångaren.
Foto: Richard Ek

Foto: Lars Hansson

Dalarnas första svartnäsa

Dalarnas första svartnäbbade islom upptäcktes av **Cecilia Fahlén** vid Orsasjön den 28 oktober. Den flyttade sig sedan till Sanda vid sydvästra delen av Siljan.

Kryss per landskap – Öland i topp

Det kommer väl inte som en överraskning att Öland har gett C3-medlemmarna flest kryss i år. I mitten av november hela 2 971 stycken.

De arter som framförallt bidragit är hudsonspov och kejsarörn, men även arter som ökenpipare, amerikansk tundrapipare, vitgumpsnäppa, guldtrast, gråsångare, bergstaigasångare och isabellastenskväta.

God tvåa, men långt efter, är Skåne med 1 092 kryss. Därefter Halland och Västergötland (bl a spetsstjärtad snäppa).

Här är hela listan över de landskap som gett flest kryss:

Öland	2971	Gotland	73
Skåne	1092	Lappland	67
Halland	703	Västerbotten	66
Västergötl.	591	Östergötland	44
Uppland	519	Norrbottnen	41
Småland	479	Dalsland	33
Blekinge	363	Jämtland	15
Bohuslän	182	Hälsingland	14
Västmanland	162	Härjedalen	8
Dalarna	120	Medelpad	6
Värmland	103	Ångermanland	5
Sörmland	91	Gästrikland	3
Närke	85		

SAMMANSTÄLLNING & INTERVJUER:
NIKLAS ARONSSON, BISTER & RICHARD EK

Observera att de beskrivna fynden ännu inte granskats av RK. Uppgifterna om tidigare godkända fynd har hämtats ur Svenska Fågellistan framtagen av Kalle X. www.club300.se/lister/svelist/